

Comparative Analysis of the Role of Pre-sentence Reports in Criminal Proceedings: A Case Study of Iranian and English Law

1. Mohammad Goshtasbi: PhD Student of Criminal Law and Criminology, Faculty of Law, Theology and Political Science, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran
2. Hamidreza Adabi*: Assistant Professor, Department of Jurisprudence and Criminal Law, Faculty of Humanities, North Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. Email: h_adabi@iau-tnb.ac.ir (Corresponding Author)
3. Mohammad Ali Mahdavi Sabet: Associate Professor, Department of Criminal Law and Criminology, Faculty of Law, Theology and Political Science, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

ABSTRACT

In recent decades, the emphasis on individualization in criminal justice has led to the use of innovative tools such as pre-sentence reports. This tool, which analyzes the personality, social, and psychological characteristics of the accused, plays a key role in judicial decision-making, especially in the rehabilitation and reform of offenders. The aim of this research is to conduct a comparative study of the legal systems of Iran and England in relation to pre-sentence reports and analyze the strengths and weaknesses of each system. This study employs a descriptive-analytical method along with comparative analysis. Data required for the study were gathered from legal sources, national laws, and specialized articles, and analyzed within the framework of legal principles. The comparison between the two legal systems reveals that, in England, due to its long history of using pre-sentence reports, a more cohesive approach exists. In contrast, in Iran, despite the legal provision in the Criminal Procedure Code, challenges such as a lack of financial resources and relevant specialists have hindered the effective implementation of this tool. The results of this study suggest that drawing on the successful experiences of England and addressing existing obstacles could strengthen the role of pre-sentence reports in Iran's criminal justice system. This study, by offering practical solutions, takes a step towards improving the judicial process and enhancing criminal justice.

Keywords: *pre-sentence report, comparative analysis, English law, Iranian law, criminal justice.*

How to cite: Goshtasbi, M., Adabi, H., & Mahdavi Sabet, M. A. (2023). Comparative Analysis of the Role of Pre-sentence Reports in Criminal Proceedings: A Case Study of Iranian and English Law. *Comparative Studies in Jurisprudence, Law, and Politics*, 5(2), 128-144.

© 2023 the authors. This is an open access article under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) License.

Submit Date: 09 July 2023
Revise Date: 29 August 2023
Accept Date: 09 September 2023
Publish Date: 20 September 2023

پژوهش‌ها و تطبیق‌فقه،

حقوق و سیاست

تحلیل تطبیقی جایگاه پرونده شخصیت در فرآیند دادرسی کیفری: مطالعه موردی حقوق ایران و انگلستان

۱. محمد گشتاسبی: دانشجوی دکتری حقوق کیفری و جرم‌شناسی، دانشکده حقوق، الهیات و علوم سیاسی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران
۲. حمیدرضا آدابی*: استادیار گروه فقه و حقوق جزا، دانشکده علوم انسانی، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. پست الکترونیک: h_adabi@iau-tnb.ac.ir (نویسنده مسئول)
۳. محمد علی مهدوی ثابت: دانشیار گروه حقوق جزا و جرم‌شناسی، دانشکده حقوق، الهیات و علوم سیاسی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

چکیده

در دهه‌های اخیر، تأکید بر فردی‌سازی در عدالت کیفری منجر به استفاده از ابزارهای نوینی مانند پرونده شخصیت شده است. این ابزار با تحلیل ویژگی‌های شخصیتی، اجتماعی و روانی متهم، نقشی کلیدی در تصمیم‌گیری‌های قضایی دارد و به‌ویژه در اصلاح و بازپروری مجرمان مؤثر است. هدف این پژوهش، بررسی تطبیقی نظام حقوقی ایران و انگلستان در زمینه پرونده شخصیت و تحلیل نقاط قوت و ضعف هر یک است. این تحقیق از روش توصیفی-تحلیلی و تحلیل تطبیقی بهره می‌برد. داده‌های موردنیاز از منابع حقوقی، قوانین ملی، و مقالات تخصصی گردآوری شده و در چارچوب اصول حقوقی بررسی شده‌اند. مقایسه میان دو نظام حقوقی نشان می‌دهد که در انگلستان، به‌دلیل سابقه طولانی در استفاده از گزارش‌های پیش از صدور حکم، رویکردی منسجم‌تر وجود دارد. در مقابل، در ایران، علی‌رغم پیش‌بینی قانونی در آیین دادرسی کیفری، چالش‌هایی نظیر کمبود منابع مالی و متخصصان مرتبط مانع از اجرای مؤثر این ابزار شده است. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که بهره‌گیری از تجربیات موفق انگلستان و رفع موانع موجود می‌تواند جایگاه پرونده شخصیت را در نظام عدالت کیفری ایران تقویت کند. این مطالعه با ارائه راهکارهایی عملی، گامی در جهت بهبود فرآیند دادرسی و ارتقای عدالت کیفری برداشته است.

واژگان کلیدی: پرونده شخصیت، تحلیل تطبیقی، حقوق انگلستان، حقوق ایران، عدالت کیفری.

نحوه استناددهی: گشتاسبی، محمد، آدابی، حمیدرضا، و مهدوی ثابت، محمدعلی. (۱۴۰۲). تحلیل تطبیقی جایگاه پرونده شخصیت در فرآیند دادرسی کیفری: مطالعه موردی حقوق ایران و انگلستان. پژوهش‌های تطبیقی فقه، حقوق و سیاست، ۵(۲)، ۱۴۴-۱۲۸.

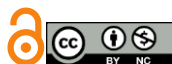
© ۱۴۰۲ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است. انتشار این مقاله به‌صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی (CC BY-NC 4.0) صورت گرفته است.

تاریخ ارسال: ۱۸ تیر ۱۴۰۲

تاریخ بازنگری: ۷ شهریور ۱۴۰۲

تاریخ پذیرش: ۱۸ شهریور ۱۴۰۲

تاریخ چاپ: ۲۹ شهریور ۱۴۰۲

مقدمه

تحول در رویکردهای عدالت کیفری در دهه‌های اخیر، بر اهمیت فردی‌سازی در فرآیند دادرسی کیفری تأکید کرده است. یکی از ابزارهای مهم این تحول، تشکیل و استفاده از پرونده شخصیت است که در آن ویژگی‌های شخصیتی، اجتماعی، روانی و پیشینه متهم به‌عنوان مبنایی برای تصمیم‌گیری قضایی مدنظر قرار می‌گیرد. این ابزار، به‌ویژه در مواردی که هدف از مجازات، اصلاح و بازپروری مجرم باشد، از اهمیتی دوچندان برخوردار است (آبادی و ثابت، ۱۴۰۱: ۲۰۰). با این حال، نظام‌های حقوقی مختلف، رویکردهای متفاوتی نسبت به پرونده شخصیت دارند و بررسی تطبیقی میان این رویکردها می‌تواند به شناسایی نقاط قوت و ضعف هر یک کمک کند.

در حقوق کیفری ایران، مفهوم پرونده شخصیت و استفاده از آن، به‌ویژه در آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲، مورد توجه قرار گرفته است. با این حال، در عمل موانع متعددی نظیر کمبود منابع مالی، فقدان متخصصان مرتبط، و ابهامات قانونی مانع از تحقق کامل اهداف این ابزار شده است (ابراهیمی، ۱۳۹۱: ۱۹۰). در مقابل، حقوق کیفری انگلستان، با سابقه طولانی در به‌کارگیری گزارش‌های پیش از صدور حکم، رویکرد منسجم‌تری را در بهره‌گیری از پرونده شخصیت ارائه داده است (Gelsthorpe & Raynor, 1995: 188). این تفاوت‌ها نشان‌دهنده اهمیت مطالعه تطبیقی در این زمینه است.

مطالعات تطبیقی، امکان تحلیل جامع‌تری از تأثیرات پرونده شخصیت در فرآیند دادرسی کیفری و شناسایی رویکردهای مؤثرتر را فراهم می‌کند. در این پژوهش، ضمن بررسی مبانی نظری و چارچوب قانونی تشکیل پرونده شخصیت در دو نظام حقوقی ایران و انگلستان، نقاط قوت و ضعف آن‌ها مورد تحلیل قرار می‌گیرد. هدف این است که با توجه به تجربیات موفق حقوق انگلستان و تطبیق آن با الزامات حقوق کیفری ایران، راهکارهایی برای بهبود وضعیت کنونی پیشنهاد شود. این مقاله با تکیه بر مفاهیم علمی و منابع معتبر، زمینه‌ای برای بحث پیرامون نقش پرونده شخصیت در تحقق عدالت کیفری فراهم می‌آورد.

۱. پیشینه پژوهش

پژوهش‌های متعددی در ایران به بررسی نقش و جایگاه پرونده شخصیت در فرایندهای دادرسی کیفری و ضرورت فردی کردن مجازات پرداخته‌اند.

فتح‌آبادی و مهدوی ثابت (۱۴۰۱) در پژوهشی با عنوان «واکاوی رویکردهای تعقیب‌زدا در پرتو سیاست فردی کردن عدالت کیفری» نشان دادند که سیاست فردی کردن عدالت کیفری می‌تواند از تعقیب‌های غیرضروری جلوگیری کند و به کاهش بار دستگاه قضایی کمک کند. فتح‌آبادی و همکاران (۱۳۹۹) نیز در مقاله‌ای دیگر با بررسی تطبیقی تعویق صدور حکم، به این نتیجه رسیدند که این رویکرد می‌تواند به‌عنوان ابزاری مؤثر در فردی کردن مجازات به‌کار گرفته شود. ابراهیمی (۱۳۹۱) موانع تشکیل پرونده شخصیت در نظام کیفری ایران را بررسی کرده و تأکید داشت که کمبود منابع و آموزش مناسب مانع اصلی اجرای این سازوکار است. نجفی و همکاران (۱۴۰۲) در پژوهشی با عنوان «رویکرد ترمیمی پرونده شخصیت در فرآیند دادرسی کیفری» به این نتیجه رسیدند که استفاده از پرونده شخصیت، می‌تواند در اصلاح و بازپروری مجرمان نقش مؤثری داشته باشد. کامرانلو و جوانمرد (۱۴۰۱) در بررسی‌های خود نشان دادند که تحول در فرآیند فردی کردن مجازات‌ها با توجه به نظریه فایده‌گرایی نیازمند بازنگری در قوانین و مشارکت بیشتر پلیس و قضات است. ایزدی و همکاران (۱۴۰۲) امکان‌سنجی تشکیل پرونده شخصیت در دعاوی حقوقی و کیفری را مطالعه کرده و نتیجه گرفتند که نظام کیفری ایران برای اجرای این موضوع نیازمند

زیرساخت‌های حقوقی و عملیاتی بیشتری است. زاده (۱۴۰۰) در پژوهشی درباره جرم‌شناسی اطفال، بیان کرد که تشکیل پرونده شخصیت برای اطفال بزهکار می‌تواند نقش مهمی در اصلاح آن‌ها ایفا کند. سبزه‌علی و خسرو (۱۳۹۸) با تحلیل نقش پرونده شخصیت در پیشگیری از تکرار جرم، تأکید کردند که بررسی ویژگی‌های شخصیتی مجرمان می‌تواند منجر به پیشگیری مؤثرتر از وقوع مجدد جرم شود. فارسی و همکاران (۱۴۰۱) در مطالعه‌ای درباره پیشگیری از بزهکاری اطفال، به اهمیت پرونده شخصیت به‌عنوان ابزاری برای شناسایی و پیشگیری از رفتارهای پرخطر پرداختند. وطنی و همکاران (۱۴۰۰) نیز آسیب‌شناسی اهداف اصلاحی درمانی بزهکاران از طریق پرونده شخصیت را بررسی کرده و نتیجه گرفتند که این ابزار می‌تواند در بهبود فرایند بازپروری مؤثر باشد.

مطالعات جهانی نیز به‌طور گسترده‌ای به بررسی اهمیت فردی کردن مجازات‌ها و تأثیر پرونده شخصیت پرداخته‌اند.

Berry (۲۰۱۹) در پژوهشی با عنوان «صدور احکام فردی» نشان داد که توجه به ویژگی‌های شخصیتی مجرمان در فرایند دادرسی، عدالت قضایی را بهبود می‌بخشد و از اعمال مجازات‌های غیرضروری جلوگیری می‌کند. Chesterman (۲۰۲۰) در مطالعه‌ای درباره هوش مصنوعی و محدودیت‌های شخصیت حقوقی، بر اهمیت استفاده از داده‌های شخصی دقیق برای تصمیم‌گیری‌های قضایی تأکید کرد. Dachak (۲۰۲۱) در مقاله‌ای درباره تناسب جرم و مجازات در اسناد بین‌المللی بیان کرد که توجه به شخصیت مجرمان می‌تواند به تطبیق بهتر مجازات‌ها با شرایط افراد کمک کند. Crawford & Schultz (۲۰۱۴) با بررسی کلان‌داده‌ها و فرآیندهای قضایی، تأکید داشتند که تحلیل اطلاعات شخصیتی می‌تواند فرایند دادرسی را دقیق‌تر و منصفانه‌تر کند. Amerasinghe (۲۰۱۷) در بررسی شخصیت حقوقی بین‌المللی، به نقش پرونده شخصیت در دعاوی پیچیده حقوقی پرداخت و اهمیت شناخت دقیق افراد در تعیین مسئولیت‌های قانونی را بیان کرد. Dubinsky (۲۰۰۵) در پژوهش خود درباره حقوق بشر و هماهنگی قوانین خصوصی، نشان داد که ابزارهای حقوقی مانند پرونده شخصیت می‌توانند عدالت را در سیستم‌های حقوقی مختلف بهبود بخشند. Fikfak (۲۰۱۸) با بررسی پرونده‌های دادگاه اروپایی حقوق بشر، به اهمیت داده‌های شخصیتی در تغییر رفتار دولت‌ها و سیاست‌های قضایی اشاره کرد. Danziger et al (۲۰۱۱) در تحقیقی درباره عوامل بیرونی در تصمیم‌گیری‌های قضایی، نشان دادند که اطلاعات شخصیتی نقش مهمی در صدور حکم‌های منصفانه ایفا می‌کنند. Geraldin et al (۲۰۱۷) نقش ویژگی‌های شخصیتی و پس‌زمینه‌های اجتماعی را در فرآیند قضاوت بررسی کرده و تأکید کردند که این عوامل تأثیر بسزایی در تصمیم‌گیری قضات دارند. Haber (۲۰۱۶) در پژوهشی درباره خصوصی‌سازی قضاوت، اهمیت شناخت دقیق شخصیت متهمان را در دادرسی‌های عادلانه بررسی کرد و بر استفاده از ابزارهای جدید تأکید داشت.

۲. روش پژوهش

این تحقیق از روش تحلیل تطبیقی بهره می‌برد که یکی از روش‌های رایج در مطالعات حقوقی برای بررسی شباهت‌ها و تفاوت‌های نظام‌های حقوقی مختلف است. این روش، امکان مقایسه ساختاری و محتوایی میان دو نظام حقوقی ایران و انگلستان را در زمینه پرونده شخصیت فراهم می‌کند.

ابتدا تحقیق با رویکرد توصیفی-تحلیلی آغاز می‌شود که در آن داده‌های مرتبط با پرونده شخصیت از منابع حقوقی، قوانین، و رویه‌های قضایی هر دو کشور جمع‌آوری و توصیف می‌شوند. سپس با استفاده از تحلیل تطبیقی، این داده‌ها در چهارچوب مفاهیم و اصول حقوقی بررسی می‌گردند تا نقاط اشتراک و افتراق این دو نظام حقوقی مشخص شود.

روش گردآوری داده‌ها در این پژوهش مبتنی بر مطالعه کتابخانه‌ای است و از منابعی چون قوانین ملی، اسناد بین‌المللی، نظریه‌های حقوقی، و مقالات تخصصی استفاده شده است. همچنین، برای تحلیل تطبیقی، ابتدا معیارها و شاخص‌هایی مشخص می‌شود؛ از جمله تعریف پرونده شخصیت، مراحل دادرسی، و تأثیر آن در تصمیم‌گیری قضایی. این شاخص‌ها در دو نظام حقوقی مورد مطالعه بررسی و مقایسه می‌شوند. این رویکرد تطبیقی به دلیل اهمیت مقایسه تطبیقی در اصلاح و بهبود نظام‌های حقوقی، انتخاب شده است و هدف آن ارائه راهکارهایی برای تقویت جایگاه پرونده شخصیت در حقوق کیفری ایران بر اساس تجربیات انگلستان است.

۳. پرونده شخصیت در حقوق ایران و انگلستان

در نظام حقوقی ایران و انگلستان، مفهوم پرونده شخصیت در راستای سیاست فردی‌سازی عدالت کیفری و اتخاذ تصمیمات قضایی متناسب با شخصیت و ویژگی‌های مجرمان، جایگاه ویژه‌ای یافته است. این مفهوم بر اساس اصول جرم‌شناختی و حقوق کیفری، به بررسی ابعاد روانی، اجتماعی، و رفتاری متهم می‌پردازد و در فرآیند دادرسی کیفری مورد استفاده قرار می‌گیرد. تشکیل پرونده شخصیت، به ویژه در مواردی که متهمان از گروه‌های آسیب‌پذیر، مانند کودکان و نوجوانان، هستند، اهمیت بیشتری دارد و می‌تواند به کاهش تکرار جرم کمک کند (فارسی و همکاران، ۱۴۰۱: ۳۵؛ زادگان، ۱۳۹۱: ۲۴۱).

در ایران، رویکرد فردی‌سازی مجازات‌ها بر اساس قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲، به تشکیل پرونده شخصیت در برخی پرونده‌های دارای مجازات سنگین و برخی جرایم اطفال و نوجوانان تأکید دارد. این امر به قضات امکان می‌دهد تا تصمیماتی متناسب با وضعیت فردی مجرمان اتخاذ کنند (قباخلو، ۱۴۰۰: ۱۱۱). اما ضعف در زیرساخت‌ها و عدم توجه کافی به نقش پرونده شخصیت در مراحل مختلف دادرسی، از موانع اجرای کامل آن است (ابراهیمی، ۱۳۹۱: ۱۸۸).

در انگلستان، توجه به پرونده شخصیت سابقه طولانی‌تری دارد و سیستم عدالت کیفری این کشور به طور گسترده از گزارش‌های پیش از محاکمه (Pre-Sentence Reports) برای ارزیابی متهمان استفاده می‌کند. این گزارش‌ها توسط افسران تعلیق مراقبتی تهیه شده و به قضات کمک می‌کنند تا مجازات‌هایی را که می‌تواند تأثیر بازدارنده و اصلاحی بیشتری داشته باشند، تعیین کنند (Gelsthorpe & Raynor, 1995: 190).

در هر دو نظام حقوقی، پرونده شخصیت به عنوان ابزاری برای تلفیق عدالت فردی و اجتماعی شناخته می‌شود. این پرونده‌ها اطلاعاتی در خصوص وضعیت روان‌شناختی، اقتصادی، اجتماعی، و پیشینه فردی متهم ارائه می‌دهند که می‌تواند به اصلاح مجرمان و جلوگیری از ارتکاب جرایم جدید کمک کند (جمادی و همکاران، ۱۴۰۲: ۱۱۳؛ شاملو و گوزلی، ۱۳۹۶: ۹۲).

در ایران، استفاده از پرونده شخصیت در خصوص کودکان بزهکار با رویکرد پیشگیری رشدمدار از بزهکاری مورد توجه قرار گرفته است. این مسئله می‌تواند به بهبود عملکرد نظام دادرسی کیفری و کاهش پایدار بزهکاری جوانان منجر شود (فارسی و همکاران، ۱۴۰۱: ۴۱). با این حال، همچنان چالش‌هایی مانند کمبود نیروهای متخصص و ابزارهای روان‌شناختی وجود دارد که بر کارآمدی این ابزار اثر می‌گذارد (قربانیان، ۱۳۸۰: ۳۴).

در انگلستان، تحقیقات نشان داده است که کیفیت گزارش‌های شخصیت به صورت مستقیم بر تصمیمات قضایی تأثیر می‌گذارد. به‌ویژه در مواردی که جرایم غیرخوشونت‌آمیز یا برای اولین بار اتفاق افتاده است، رویکرد فردی‌سازی باعث کاهش مجازات‌های شدید و ترویج مجازات‌های جایگزین شده است (Gelsthorpe & Raynor, 1992: 192).

در نهایت، تطبیق میان ایران و انگلستان نشان می‌دهد که هر دو نظام حقوقی تلاش دارند با استفاده از پرونده شخصیت، عدالت کیفری را به گونه‌ای طراحی کنند که متناسب با شرایط فردی هر متهم باشد. اما توسعه این رویکرد در ایران نیازمند سرمایه‌گذاری بیشتر در زمینه آموزش و پژوهش‌های روان‌شناختی است (عباسی، ۱۴۰۰: ۵۱۹).

۴. مبانی ضرورت تشکیل پرونده شخصیت

اصل فردی کردن مجازات‌ها، پایه‌ای‌ترین اصل در ضرورت تشکیل پرونده شخصیت است. فردی کردن مجازات‌ها به معنای طراحی مجازاتی متناسب با ویژگی‌های شخصیتی، روانی، و اجتماعی فرد است تا اهداف اصلاحی و پیشگیرانه مجازات محقق شود (جعفری، ۱۳۹۰: ۴۱). پرونده شخصیت با فراهم کردن اطلاعاتی جامع درباره وضعیت روان‌شناختی، پیشینه خانوادگی و اجتماعی، و ویژگی‌های رفتاری متهم، به قاضی این امکان را می‌دهد تا تصمیمات قضایی را بر اساس شرایط واقعی فرد اتخاذ کند (آبادی و همکاران، ۱۴۰۱: ۱۹۵).

از سوی دیگر، اصل برائت به‌عنوان یکی از اصول بنیادین حقوق کیفری، نقش کلیدی در تأکید بر ضرورت تشکیل پرونده شخصیت دارد. این اصل ایجاب می‌کند که متهم تا اثبات قطعی جرم، بی‌گناه فرض شود. در این راستا، پرونده شخصیت می‌تواند با ارائه شواهد علمی و اطلاعات دقیق، به کشف حقیقت و جلوگیری از تصمیم‌گیری‌های پیش‌داورانه کمک کند (فتاحی و سپهری، ۱۴۰۲: ۴۵۹).

تشکیل پرونده شخصیت همچنین به‌منظور کاهش احتمال بازگشت به جرم و دستیابی به اهداف اصلاحی و درمانی ضروری است. بررسی‌های تجربی نشان داده‌اند که متناسب‌سازی مجازات‌ها با ویژگی‌های شخصیتی و اجتماعی بزهکاران، نقش مؤثری در پیشگیری از تکرار جرم دارد (فارسی و همکاران، ۱۴۰۱: ۴۵). این موضوع به‌ویژه در جرایم مربوط به اطفال و نوجوانان اهمیت بیشتری دارد، زیرا ویژگی‌های روان‌شناختی و اجتماعی آنان به‌طور مستقیم بر رفتارهای آینده‌شان تأثیرگذار است (جنانورد و شهری، ۱۴۰۱: ۹۴).

علاوه بر این، پرونده شخصیت در مراحل مختلف دادرسی، از تحقیقات مقدماتی تا صدور حکم و اجرای مجازات، به‌عنوان منبعی برای اتخاذ تصمیمات منصفانه و متناسب عمل می‌کند (محمدیان و پور، ۱۳۹۴: ۳۲۵). به‌عنوان نمونه، در مرحله تحقیقات مقدماتی، اطلاعات جمع‌آوری شده از متهم می‌تواند مسیر تحقیقات را هدفمندتر کرده و از اتلاف منابع جلوگیری کند (موذن زاده، ۱۳۹۱: ۲۴۰).

از جنبه قانونی، ماده ۲۰۳ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲، تشکیل پرونده شخصیت را برای متهمانی که مرتکب جرایم سنگین شده‌اند یا به دلایل خاص نیازمند بررسی ویژه هستند، الزامی کرده است. این ماده قانونی بر لزوم تهیه گزارش‌های روان‌شناسی و اجتماعی تأکید داشته و آن را پیش‌شرط اتخاذ تصمیمات قضایی دانسته است (علی و خسروشاهی، ۱۳۹۸: ۱۱۹).

در نهایت، پرونده شخصیت با حمایت از قاضی در شناخت دقیق‌تر متهم، تحقق عدالت ترمیمی را تسهیل کرده و می‌تواند به کاهش فشارهای ناشی از تعمیم و کلی‌نگری در مجازات‌ها کمک کند (نجفی و نصر، ۱۴۰۲: ۲۵). به این ترتیب، تشکیل پرونده شخصیت به‌عنوان یکی از الزامات اساسی نظام قضایی پیشرو شناخته شده و به تحقق عدالت کیفری و اجتماعی کمک شایانی می‌کند.

۵. تاریخچه و ساختار پرونده شخصیت

پرونده شخصیت یکی از ابزارهای کلیدی در فرایند قضایی است که با تمرکز بر عوامل روان‌شناختی و اجتماعی در تعیین مجازات و تدابیر اصلاحی به کار می‌رود. این مفهوم ابتدا در حقوق کیفری کشورهای اروپایی، به‌ویژه فرانسه، مطرح شد و سپس در نظام‌های حقوقی دیگر از جمله ایران و انگلستان مورد استفاده قرار گرفت. تشکیل پرونده شخصیت، به‌ویژه در خصوص متهمان جوان و آسیب‌پذیر، نقش حیاتی در فردی‌سازی عدالت کیفری ایفا می‌کند (جمادی و همکاران، ۱۴۰۲: ۱۱۵).

تحقیقات نشان داده است که عوامل زیستی و ژنتیکی قبل از تولد، مانند تغذیه مادر، استرس دوران بارداری و شرایط اقتصادی-اجتماعی خانواده، بر شکل‌گیری شخصیت تأثیر می‌گذارند. در حقوق ایران، ماده ۲۸۶ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ به تشکیل پرونده شخصیت اطفال و نوجوانان اشاره کرده و این بخش از پرونده را در بررسی دلایل بزهکاری مهم می‌داند (زادگان، ۱۳۹۱: ۲۳۹). در انگلستان نیز گزارش‌های پیش از محاکمه، شامل ارزیابی روان‌شناختی و پزشکی فرد، از اهمیت برخوردار است (Gelsthorpe & Raynor, 1992: 189).

کودکی و تعاملات اولیه فرد، نقشی اساسی در توسعه شخصیت دارد. تجربه‌های مرتبط با خانواده، کیفیت رابطه والدین و تأثیر خشونت خانگی از عوامل مهم این دوره هستند. در ایران، ماده ۴۳ قانون مجازات اسلامی بر تأثیر شرایط خانوادگی در رفتار مجرمانه تأکید دارد و بر اساس آن، قاضی باید این عوامل را در تصمیم‌گیری لحاظ کند (جمادی و همکاران، ۱۴۰۲: ۱۱۸). در انگلستان نیز، دستورالعمل‌های عدالت کیفری به قاضی توصیه می‌کند شرایط اولیه زندگی متهم را در نظر بگیرد (Berry III, 2019: 19).

فرهنگ و ارزش‌های اجتماعی، به‌عنوان قالبی برای شکل‌گیری شخصیت، می‌توانند بستر رفتارهای مجرمانه را فراهم کنند. در حقوق ایران، ماده ۳۵ قانون حمایت از اطفال و نوجوانان، به شرایط فرهنگی و اجتماعی فرد توجه ویژه دارد (فارسی و همکاران، ۱۴۰۱: ۳۶). در انگلستان نیز، فرهنگ جامعه در ارزیابی پیش از محاکمه و توصیه به استفاده از اقدامات ترمیمی مد نظر قرار می‌گیرد (Gelsthorpe & Raynor, 1995: 192).

نظام آموزشی یکی دیگر از ارکان سازنده شخصیت است که با فراهم آوردن فرصت‌های یادگیری و اجتماعی شدن، در پیشگیری از بزهکاری تأثیر دارد. در ایران، در قانون آیین دادرسی کیفری جدید به نهادهای آموزشی و تأثیرات آن در شکل‌گیری شخصیت اشاره دارد (فارسی و همکاران، ۱۴۰۱: ۴۰). در انگلستان نیز، ارتباط میان موفقیت تحصیلی و کاهش جرم به‌صورت تجربی اثبات شده است (Genov, 2018: 15).

در مجموع، تشکیل پرونده شخصیت به‌عنوان ابزاری برای شناخت عمیق‌تر متهم و دلایل رفتاری او، بستری برای اجرای عدالت فردی فراهم می‌آورد. در ایران و انگلستان، این مفهوم با تأکید بر عوامل زیستی، روان‌شناختی و اجتماعی، در فرایندهای قانونی مورد توجه است. اما چالش‌هایی نظیر کمبود متخصصان و نبود استانداردهای روشن در این زمینه همچنان وجود دارد (نجفی و اصفهانی، ۱۴۰۲: ۲۵).

۶. بررسی تطبیقی پرونده شخصیت در ایران و انگلستان

بررسی تطبیقی پرونده شخصیت در ایران و انگلستان از منظر حقوقی، تلاشی برای تحلیل ساختارها و اهداف این مفهوم در دو نظام حقوقی است. پرونده شخصیت به‌عنوان ابزار کلیدی در فردی‌سازی عدالت کیفری، اطلاعات جامعی درباره ویژگی‌های فردی، روان‌شناختی، اجتماعی و اقتصادی متهم ارائه می‌دهد تا دادگاه بتواند تصمیماتی مبتنی بر عدالت فردی اتخاذ کند. این مفهوم در ایران و انگلستان با تفاوت‌ها و شباهت‌هایی در قوانین، رویه‌ها و اهداف تعریف شده است که بررسی آنها به روشن‌تر شدن نقش این پرونده در سیاست جنایی هر کشور کمک می‌کند.

در نظام حقوقی ایران، تشکیل پرونده شخصیت طبق ماده ۲۰۳ و ۲۸۶ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲، برای متهمانی که احتمال اعمال مجازات‌های شدید بر آنها وجود دارد و علاوه بر آن در جرایم تعزیری درجه ۵ و ۶ اطفال و نوجوانان، الزامی است. این پرونده شامل اطلاعاتی نظیر پیشینه خانوادگی، وضعیت اقتصادی، شرایط روانی و اجتماعی متهم می‌شود (جمادی و همکاران، ۱۴۰۲: ۱۰۹). هدف اصلی،

کمک به قاضی برای تصمیم‌گیری متناسب با شرایط فردی متهم و ایجاد زمینه برای اصلاح و بازپروری است. با این حال، نبود نیروی انسانی متخصص و ابزارهای کافی برای تکمیل پرونده، اجرای این مقرر را با چالش‌هایی مواجه کرده است (ابراهیمی، ۱۳۹۱: ۱۹۱). در مقابل، در انگلستان، پرونده شخصیت به‌طور ساختاریافته‌تر و با سابقه طولانی در نظام کیفری مورد استفاده قرار می‌گیرد. طبق قوانین مربوط به عدالت کیفری، به‌ویژه قانون عدالت کیفری ۱۹۹۱ و قانون کودکان ۱۹۳۳، تهیه گزارش‌های پیش از صدور حکم (Pre-Sentence Reports) و ارزیابی‌های روان‌شناختی برای بسیاری از محکومیت‌ها ضروری است. این گزارش‌ها توسط افسران تعلیق مراقبتی یا کارشناسان متخصص ارائه می‌شوند و شامل تحلیل عمیق وضعیت روانی، اجتماعی و گذشته کیفری متهم هستند (Gelsthorpe & Raynor, 1992: 189). هدف اصلی این گزارش‌ها، حمایت از تصمیم‌گیری‌های عادلانه‌تر و مؤثرتر است، به‌ویژه با تأکید بر پیشگیری از تکرار جرم و اصلاح متهم.

یکی از تفاوت‌های بارز میان ایران و انگلستان، سطح تخصص و سازمان‌دهی در تهیه پرونده شخصیت است. در انگلستان، این فرایند توسط نهادهای مستقل و حرفه‌ای انجام می‌شود و نتایج آن تأثیر قابل توجهی بر صدور حکم دارد. اما در ایران، ضعف در ایجاد زیرساخت‌های لازم و کمبود متخصصان مرتبط، اغلب مانع تحقق کامل اهداف مورد نظر قانون‌گذار می‌شود (موذن زاده، ۱۴۰۰: ۱۲۳). از نظر اهداف، هر دو کشور بر اهمیت فردی‌سازی مجازات‌ها تأکید دارند. در ایران، این امر با رویکرد اصلاحی-درمانی مورد توجه است و بر اساس اصولی چون ماده ۱۸ قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲، قاضی موظف به در نظر گرفتن شرایط فردی متهم است (شاملو و گوزلی، ۱۳۹۶: ۹۳). در انگلستان، این هدف علاوه بر فردی‌سازی، شامل کاهش بار زندان‌ها نیز می‌شود. این کشور به‌طور گسترده‌تری از جایگزین‌های حبس مانند خدمات اجتماعی و مشاوره‌های اجباری استفاده می‌کند (Gelsthorpe & Raynor, 1995: 191).

شباهت دیگر میان دو کشور، تأکید بر استفاده از پرونده شخصیت در دادرسی کودکان و نوجوانان است. در ایران، مواد ۲۸۶ و ۲۸۷ قانون آیین دادرسی کیفری تأکید دارند که در پرونده‌های مربوط به کودکان و نوجوانان، ارزیابی شخصیت باید با دقت بیشتری انجام شود (فارسی و همکاران، ۱۴۰۱: ۳۸). مشابه این رویکرد در انگلستان، تحت قانون کودکان ۱۹۳۳، تهیه گزارش‌های تخصصی برای این گروه سنی الزامی است و هدف آن، جلوگیری از تکرار جرم و بازگشت آنها به جامعه است.

از منظر عملی، نقش پرونده شخصیت در ایران به دلیل مشکلات اجرایی محدود شده است. به‌عنوان مثال، دادگاه‌ها اغلب به گزارش‌های کلی و بدون تحلیل جامع از وضعیت متهم اکتفا می‌کنند. در حالی که در انگلستان، دادگاه‌ها بر اساس پرونده شخصیت تصمیمات مهمی از قبیل تعیین نوع مجازات یا اجرای برنامه‌های اصلاحی می‌گیرند. این تفاوت نشان‌دهنده تأثیر بالای مدیریت و منابع در کارایی این ابزار حقوقی است (Alexeevna, 2017: 62).

نتیجه آنکه، با وجود تأکید هر دو کشور بر اهمیت پرونده شخصیت، انگلستان با ساختارهای تخصصی و قوانین جامع‌تر، موفق‌تر عمل کرده است. در ایران، تحقق این اهداف نیازمند اصلاحات ساختاری، آموزش قضات و کارشناسان و تأمین منابع کافی است تا این ابزار به‌عنوان یکی از ارکان عدالت کیفری ایفای نقش کند.

۷. رویکردهای مختلف به پرونده شخصیت

رویکردهای جرم‌شناختی و بین‌المللی در بررسی پرونده شخصیت، نقش مهمی در پیشگیری از تکرار جرم و اصلاح بزهکاران دارند. در ایران، ماده ۲۰۳ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ تشکیل پرونده شخصیت را در موارد خاص اجباری دانسته و ماده ۲۸۶ همان قانون آن را

برای افراد کمتر از ۱۸ سال لازم‌الاجرا می‌داند. در مقابل، در حقوق انگلستان، استفاده از گزارش‌های پیش از محکومیت (Pre-Sentence Reports) به عنوان ابزار مشابه، در نظام دادرسی کیفری با تأکید بر شخصی‌سازی تصمیمات قضایی معمول است (Gelsthorpe & Raynor, 1995).

در نظام حقوقی ایران، پرونده شخصیت بر مبنای ماده ۲۰۳ قانون آیین دادرسی کیفری در راستای توجه به عدالت ترمیمی و اصلاح مجرم طراحی شده است. این پرونده می‌تواند شامل اطلاعات روان‌شناختی، سوابق کیفری، و شرایط اجتماعی متهم باشد. هدف آن است که قاضی با شناخت دقیق‌تر از متهم، تصمیم‌گیری مناسبی برای تعیین مجازات یا اتخاذ اقدامات ترمیمی داشته باشد (آبادی و همکاران، ۱۴۰۱: ۱۹۷). در حقوق انگلستان نیز دادگاه‌ها از گزارش‌های پیش از محکومیت که توسط افسران تعلیق مراقبتی تهیه می‌شود، بهره می‌گیرند. این گزارش‌ها با بررسی شخصیت متهم، خطرات بازگشت به جرم و توانایی اصلاح او، قاضی را در اتخاذ تصمیم یاری می‌رساند (Berry III, 2019: 15).

از منظر جرم‌شناختی، پرونده شخصیت ابزاری برای پیشگیری رشدمدار است که با شناسایی عوامل خطر در محیط اجتماعی و فردی مجرم، می‌تواند از تکرار جرم جلوگیری کند. در حقوق ایران، ماده ۱۸ قانون مجازات اسلامی، قاضی را موظف به توجه به شخصیت متهم در هنگام صدور حکم کرده است (قباخلو، ۱۴۰۰: ۱۱۳). این ماده با تأکید بر عدالت فردی، راه را برای صدور احکام متناسب با شرایط هر مجرم باز می‌کند. در انگلستان، قوانین مربوط به مدیریت جامعه‌محور مجرمان (Community Sentences) مشابه با این رویکرد عمل می‌کنند. هدف این قوانین اصلاح رفتار مجرم از طریق ترکیبی از نظارت، مشاوره، و حمایت اجتماعی است (Gelsthorpe & Raynor, 1992: 190).

از نگاه بین‌المللی، اسناد متعددی بر لزوم توجه به شخصیت مجرم تأکید دارند. از جمله، قواعد نلسون ماندلا (Mandela Rules) به ضرورت ارزیابی شخصیت مجرمان در مراحل مختلف فرایند قضایی اشاره دارند. این رویکرد بین‌المللی بر اهمیت انسانی‌سازی مجازات‌ها و پیشگیری از رفتار غیرانسانی در زندان تأکید دارد (Dachak, 2021: 687). همچنین، در کنوانسیون حقوق کودک ۱۹۸۹، کشورهای عضو موظف به ایجاد ساختارهایی برای برخورد متفاوت با کودکان مجرم هستند که شامل بررسی شخصیت آنان نیز می‌شود (عاکفی و ایروانیان، ۱۴۰۱: ۱۲۲).

یکی از مزایای تشکیل پرونده شخصیت، کمک به فرآیند اصلاح و درمان بزهکاران است. در ایران، قانون‌گذار در ماده ۴۳ قانون مجازات اسلامی با در نظر گرفتن امکان تعلیق اجرای مجازات، به شرط تعهد متهم به شرکت در برنامه‌های اصلاحی، تأکید دارد که این تصمیم باید بر اساس اطلاعات موجود در پرونده شخصیت صورت گیرد (جمادی و همکاران، ۱۴۰۲: ۱۰۷). مشابه این رویکرد، در حقوق انگلستان، شرط‌های مرتبط با آموزش و درمان به عنوان بخشی از احکام جامعه‌محور اعمال می‌شوند که بر پایه اطلاعات حاصل از گزارش‌های پیش از محکومیت تنظیم می‌گردند (Berry III, 2018: 1789).

با این حال، موانعی برای استفاده گسترده از پرونده شخصیت در ایران وجود دارد. از جمله مشکلات، کمبود نیروی انسانی متخصص، عدم دسترسی به ابزارهای روان‌شناختی مدرن، و نبود سیستم داده‌ای جامع برای گردآوری اطلاعات مربوط به متهمان است (ابراهیمی، ۱۳۹۱: ۱۹۰). این چالش‌ها در مقایسه با انگلستان، که ساختارهای توسعه‌یافته‌تری در حوزه عدالت کیفری دارد، بارزتر هستند. به عنوان مثال، در انگلستان،

افسران مشروطه و متخصصان مددکاری اجتماعی به طور مرتب در تهیه و ارائه گزارش‌های مرتبط با شخصیت مجرمان مشارکت دارند (Grossman, 1966: 1553).

در ایران، مطالعات نشان می‌دهند که بسیاری از قضات به دلیل عدم آشنایی با روان‌شناسی جنایی، از اطلاعات پرونده شخصیت به درستی استفاده نمی‌کنند (زادگان، ۱۳۹۱: ۲۴۰). این در حالی است که در انگلستان، آموزش‌های مداوم برای قضات و افسران مشروطه در این زمینه ارائه می‌شود تا از کاربرد صحیح گزارش‌ها اطمینان حاصل شود (George & Weaver, 2017: 290). در نتیجه، بررسی تطبیقی بین رویکردهای ایران و انگلستان نشان می‌دهد که اگرچه هر دو نظام حقوقی بر اهمیت تشکیل پرونده شخصیت تأکید دارند، ساختارها و فرآیندهای اجرایی در انگلستان پیشرفته‌تر و سازمان‌یافته‌تر هستند. ایران می‌تواند با بهره‌گیری از تجربیات انگلستان، نظیر توسعه سیستم‌های پیشرفته مدیریت داده‌ها و آموزش تخصصی برای قضات، بهره‌وری این ابزار را در پیشگیری از جرم و اصلاح بزهکاران افزایش دهد.

۸. ضرورت تشکیل پرونده شخصیت در مرحله دادرسی

تشکیل پرونده شخصیت برای متهمان در مرحله دادرسی یکی از موضوعات مهم در فرآیند عدالت کیفری است که تأثیر مستقیمی بر کیفیت تحقیقات، اعمال نظارت قضایی، تعلیق تعقیب و ارجاع پرونده به میانجیگری دارد. پرونده شخصیت به معنای مجموعه‌ای از اطلاعات جامع درباره وضعیت فردی، روانی، خانوادگی و اجتماعی متهم است که هدف آن شخصی‌سازی فرآیند رسیدگی و اتخاذ تصمیمات مؤثرتر است (عباسی، ۱۳۸۲: ۶۹).

تحقیقات از متهم و پرونده شخصیت

در حقوق ایران، ماده ۲۰۳ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲، تشکیل پرونده شخصیت برای متهمانی که مجازات قانونی آنها سلب حیات، قطع عضو، حبس ابد یا تعزیر درجه ۳ و بالاتر و جنایت عمدی علیه تمامیت جسمانی که میزان دیه آن بیش از نصف دیه کامل مجنی علیه است را الزامی کرده است که در مورد اطفال و نوجوانان علاوه بر موارد مذکور در جرایم تعزیری درجه ۵ و ۶ نیز تشکیل آن الزامیست. این موضوع در نظام عدالت کیفری انگلستان نیز اهمیت ویژه‌ای دارد. مطابق با قانون عدالت کیفری ۲۰۰۳ (Criminal Justice Act 2003)، ارزیابی متهمان نوجوان و بررسی عوامل شخصیتی آنها یکی از اصول کلیدی تحقیقات اولیه است (Berry III, 2018: 1785). این اطلاعات به مقامات قضایی کمک می‌کند تا با شناخت بهتری از متهم به تحلیل رفتارهای وی پرداخته و تصمیم‌گیری‌های مناسبی اتخاذ کنند. با این حال، نبود الزام قانونی برای تشکیل این پرونده در تمام دعاوی کیفری در ایران، یک خلأ قانونی مهم محسوب می‌شود (زادگان، ۱۳۹۱: ۲۴۳).

نظارت قضایی و پرونده شخصیت

در فرآیند نظارت قضایی، پرونده شخصیت می‌تواند نقشی حیاتی ایفا کند. در ایران، ماده ۲۴۷ قانون آیین دادرسی کیفری به قضات اجازه می‌دهد که اقدامات نظارتی مختلفی را اعمال کنند؛ اما شناخت دقیق وضعیت متهمان بدون اطلاعات شخصیتی کافی دشوار است (ایزدی و همکاران، ۱۴۰۲: ۳۰). در انگلستان نیز، «گزارش‌های پیش از محاکمه» (Pre-Sentence Reports) که شباهت زیادی به پرونده شخصیت دارند، به قضات کمک می‌کنند تا شرایط متهم و میزان خطرپذیری او را بررسی کنند (Gelsthorpe & Raynor, 1992: 189).

تعلیق تعقیب و تأثیر پرونده شخصیت

تعلیق تعقیب به‌عنوان یکی از ابزارهای کاهش تراکم پرونده‌ها در نظام قضایی، نیازمند تحلیل عمیق وضعیت شخصیتی متهم است. در ایران، ماده ۴۰ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲، تعلیق تعقیب را به‌عنوان گزینه‌ای مشروط ارائه می‌دهد. اما در عمل، نبود پرونده شخصیت باعث عدم شناسایی دقیق شرایط متهم شود (فتاحی و سپهری، ۱۴۰۲: ۴۶۸). در مقابل، در انگلستان، نقش مؤثر پرونده‌های شخصیت در تعلیق تعقیب در قانون «مدیریت عدالت کیفری» تصریح شده است (Gelsthorpe & Raynor, 1995: 190).

ارجاع به میانجیگری و تأثیر پرونده شخصیت

میانجیگری به‌عنوان یکی از روش‌های عدالت ترمیمی نیازمند اطلاعات کافی درباره متهم و قربانی است. ماده ۸۲ قانون آیین دادرسی کیفری ایران به امکان ارجاع پرونده‌ها به میانجیگری اشاره دارد. در این فرآیند، اطلاعات پرونده شخصیت می‌تواند به شناسایی بهترین راه‌حل برای اصلاح متهم و جبران خسارت قربانی کمک کند (توکلی و همکاران، ۱۳۹۹: ۲۲۰). در نظام حقوقی انگلستان، پرونده شخصیت به قضات کمک می‌کند تا مشخص کنند آیا متهم برای میانجیگری مناسب است یا خیر (Chesterman, 2020: 821).

مقایسه نظام حقوقی ایران و انگلستان

در حقوق ایران، تشکیل پرونده شخصیت هنوز به‌طور جامع در تمامی مراحل کیفری نهادینه نشده است و بیشتر جنبه شکلی دارد (عاکفی و وایروانیان، ۱۴۰۱: ۱۱۹). اما در انگلستان، تهیه گزارش‌های پیش از محاکمه یک فرآیند ساختاریافته و گسترده است که در تمامی مراحل دادرسی کیفری اجرا می‌شود. همچنین، در انگلستان تأکید بیشتری بر تحلیل روان‌شناختی و اجتماعی متهم وجود دارد (Crawford & Schultz, 2014: 95).

بنابراین تشکیل پرونده شخصیت می‌تواند به‌عنوان یک ابزار کلیدی برای دستیابی به عدالت فردی و پیشگیری از وقوع مجدد جرم عمل کند. در حقوق ایران، گسترش الزام قانونی به تشکیل این پرونده در تمامی مراحل دادرسی کیفری می‌تواند از تصمیمات نادرست جلوگیری کرده و عدالت کیفری را بهبود بخشد. در مقایسه با انگلستان، اجرای گسترده‌تر و ساختاریافته‌تر این ابزار می‌تواند نمونه‌ای مناسب برای نظام قضایی ایران باشد.

۹. ضرورت تشکیل پرونده شخصیت در مرحله واکنش کیفری

این پرونده شخصیت شامل اطلاعات جامعی در مورد وضعیت روانی، اجتماعی و فردی متهم است که به قاضی کمک می‌کند تا تصمیم‌گیری کیفری بهینه‌ای را انجام دهد. در حقوق ایران، تشکیل پرونده شخصیت برای اطفال بزه‌کار طبق ماده ۲۸۶ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ الزامی است. این قانون به وضوح تأکید می‌کند که اطلاعات شخصیت متهم باید از سوی کارشناسان مربوطه تهیه شود (موذن زاده، ۱۳۹۱: ۲۴۰). از سوی دیگر، در نظام حقوقی انگلستان، "گزارش‌های پیش‌محاکمه" یا Pre-Sentence Reports (PSRs)، که توسط مأموران تعلیق مراقبتی تهیه می‌شوند، نقش مشابهی ایفا می‌کنند (Gelsthorpe & Raynor, 1995: 189). این گزارش‌ها نیز به فردی کردن عدالت کیفری و انطباق مجازات با شرایط متهم کمک می‌کنند.

در مقایسه این دو نظام، حقوق انگلستان بیشتر بر روی سازوکارهای نظارت تخصصی و استانداردسازی گزارش‌های شخصیت تأکید دارد. برای مثال، در انگلستان، قانون عدالت کیفری سال ۲۰۰۳، مواد گسترده‌ای در خصوص نحوه استفاده از اطلاعات شخصیتی متهمان ارائه می‌دهد. این قانون تصریح می‌کند که تمامی گزارش‌های پیش‌محاکمه باید با ارزیابی دقیق مخاطرات و نیازهای اصلاحی متهم همراه باشند.

(Berry III, 2019: 15). در حالی که در ایران، اگرچه قانون‌گذار بر اهمیت پرونده شخصیت تأکید دارد، اما نبود رویه‌های اجرایی دقیق و کمبود متخصصان آموزش‌دیده یکی از موانع عمده در اجرای مؤثر آن است (ابراهیمی، ۱۳۹۱: ۱۹۰).

یکی از مهم‌ترین تأثیرات پرونده شخصیت در فرایند دادرسی، نقش آن در تخفیف یا تشدید مجازات‌ها است. در ایران، ماده ۱۸ قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲، قاضی را ملزم می‌کند تا با در نظر گرفتن شرایط مختلف از جمله شخصیت و وضعیت ذهنی بزهکار، از اقدامات تخفیف‌دهنده یا تشدیدکننده استفاده کند. برای مثال، اگر متهم فاقد سوء پیشینه باشد یا به دلیل شرایط روانی و اجتماعی خاصی مرتکب جرم شده باشد، امکان تخفیف مجازات طبق ماده ۳۸ همین قانون فراهم است (شاملو و گوزلی، ۱۳۹۶: ۹۱). از سوی دیگر، اگر متهم در وضعیت خطرناک یا با احتمال بالای تکرار جرم باشد، قاضی می‌تواند با استناد به پرونده شخصیت، مجازات شدیدتری را اعمال کند.

در انگلستان، نیز پرونده‌های PSRs در مرحله صدور حکم مورد استفاده قرار می‌گیرند و در تعیین نوع و میزان مجازات، نقشی کلیدی دارند. به‌عنوان نمونه، قاضی می‌تواند بر اساس اطلاعات موجود در PSR تصمیم بگیرد که آیا مجازات جایگزین مانند خدمات عمومی یا درمان روان‌شناختی به‌جای حبس مناسب‌تر است یا خیر. این فرایند مبتنی بر اصل تناسب بین جرم و مجازات (Principle of Proportionality) و همچنین اصل انطباق مجازات با نیازهای فردی متهم است (Dachak, 2021: 687).

نقش پرونده شخصیت در اقدامات تأمینی و تربیتی نیز از اهمیت بسزایی برخوردار است. در حقوق ایران، ماده ۴۳ قانون مجازات اسلامی به قاضی اجازه می‌دهد تا اقدامات تأمینی و تربیتی متناسب با شخصیت متهم، نظیر فرستادن وی به مراکز بازپروری یا تحت نظر قرار دادن در محیط اجتماعی را اعمال کند. این اقدامات نه تنها به اصلاح و بازپروری متهم کمک می‌کنند بلکه در پیشگیری از تکرار جرم نیز مؤثر هستند (فارسی و همکاران، ۱۴۰۱: ۳۵).

در حقوق انگلستان نیز، نظام عدالت کیفری بر رویکرد بازپرورانه تأکید دارد. طبق بخش ۲۳۸ قانون عدالت کیفری ۲۰۰۳، متهمانی که شرایط خاصی دارند، می‌توانند به برنامه‌های اصلاحی ارجاع داده شوند. این برنامه‌ها شامل مشاوره روانی، درمان اعتیاد، یا حتی آموزش‌های حرفه‌ای است که هدف آن کاهش نرخ تکرار جرم و کمک به بازگشت مجرم به جامعه است (Jarldorn, 2020: 330). در ایران، هرچند قانون مشابهی وجود دارد، اما مشکلات اجرایی و کمبود امکانات زیرساختی یکی از چالش‌های جدی در این حوزه محسوب می‌شود (ایزدی و همکاران، ۱۴۰۲: ۲۹).

با این حال، در هر دو نظام حقوقی، تشکیل پرونده شخصیت می‌تواند در مواردی چالش‌برانگیز باشد. برای مثال، عدم دسترسی به متخصصان ماهر و امکانات کافی برای تهیه پرونده شخصیت، یکی از مشکلات عمده در حقوق ایران است. این موضوع به‌ویژه در مناطق کمتر توسعه‌یافته مشهودتر است، جایی که کمبود روان‌شناسان حقوقی و مددکاران اجتماعی تأثیر مستقیم بر کیفیت پرونده‌های شخصیت دارد (جمادی و همکاران، ۱۴۰۲: ۱۱۲). در انگلستان نیز، اگرچه نظام گزارش‌دهی پیشرفته‌تر است، اما گاهی به دلیل حجم بالای پرونده‌ها و محدودیت‌های زمانی، کیفیت گزارش‌ها تحت تأثیر قرار می‌گیرد (Gelsthorpe & Raynor, 1992: 192).

در نهایت، ضرورت تشکیل پرونده شخصیت در واکنش کیفری به دلیل تأثیر مثبت آن بر دادرسی عادلانه، کاهش خطای قضایی و افزایش کارآمدی مجازات‌ها غیرقابل انکار است. مقایسه تطبیقی نشان می‌دهد که هرچند حقوق انگلستان در این زمینه پیشرفته‌تر و ساختاریافته‌تر عمل می‌کند، اما با اصلاحات مناسب و سرمایه‌گذاری در نیروی انسانی، نظام حقوقی ایران نیز می‌تواند به استانداردهای مشابهی دست یابد.

۱۰. تشکیل پرونده شخصیت در مرحله اجرای حکم

تشکیل پرونده شخصیت یکی از رویکردهای مهم در نظام‌های عدالت کیفری برای تحقق عدالت فردی و اجتماعی و به‌ویژه اجرای مؤثر و انسانی مجازات‌ها است. این ابزار در دو نظام حقوقی ایران و انگلستان مورد بررسی و مقایسه قرار گرفته است تا مشخص شود چگونه می‌تواند تأثیری مثبت بر اجرای کیفر زندان، آزادی مشروط، و نظام نیمه آزادی داشته باشد.

در نظام حقوقی ایران، مطابق ماده ۲۰۳ و ۲۸۶ قانون آیین دادرسی کیفری (مصوب ۱۳۹۲)، تشکیل پرونده شخصیت در مورد اطفال و نوجوانان الزام‌آور شده است. این پرونده شامل اطلاعاتی درباره وضعیت خانوادگی، سوابق فردی، و شرایط اجتماعی متهم است و هدف آن کمک به قاضی در اتخاذ تصمیماتی متناسب با شخصیت متهم است (قباخلو، ۱۴۰۰: ۱۰۷). در انگلستان، رویه مشابهی از طریق **Pre-Sentence Reports (PSRs)** که در قوانین تعریف شده، اعمال می‌شود. این گزارش‌ها توسط نهادهای تخصصی تهیه شده و در تصمیم‌گیری قضات نقش بسزایی دارند (Gelsthorpe & Raynor, 1995: 188).

تشکیل پرونده شخصیت در مرحله اجرای حکم، نقشی کلیدی در بهبود نظام عدالت کیفری دارد. برای مثال، در ایران، ماده ۵۸ قانون مجازات اسلامی (۱۳۹۲) آزادی مشروط را منوط به اصلاح رفتار زندانی و ارزیابی شخصیت وی کرده است. این ارزیابی‌ها از طریق پرونده شخصیت انجام می‌شود که می‌تواند رفتار زندانی در طول دوران حبس و همچنین احتمال بازگشت به جرم را بررسی کند (علی، ۱۳۹۸: ۱۱۷). مشابه این رویکرد در انگلستان نیز در قانون **Rehabilitation of Offenders Act 1974** پیش‌بینی شده است، جایی که ارزیابی‌های روان‌شناختی و اجتماعی برای تصمیم‌گیری در مورد آزادی مشروط به‌کار می‌روند.

از سوی دیگر، نظام نیمه آزادی نیز از مزایای پرونده شخصیت بهره‌مند می‌شود. در ایران، ماده ۵۶ قانون مجازات اسلامی به امکان استفاده از نیمه آزادی برای اصلاح و بازتوانی زندانیان اشاره دارد. این نهاد بیشتر در مواردی به کار می‌رود که اطلاعات پرونده شخصیت نشان‌دهنده میزان پایین خطر ارتکاب جرم مجدد باشد (اردبیلی، ۱۳۹۶: ۱۷۶). در انگلستان، تحت عنوان **Day-Release Programs**، ارزیابی‌های جامع از شخصیت زندانی و ریسک اجتماعی او صورت می‌گیرد تا امکان بازگشت تدریجی به جامعه فراهم شود (Berry III, 2019: 13). با این حال، نظام‌های ایران و انگلستان در نحوه اجرا و کیفیت پرونده شخصیت تفاوت‌های چشمگیری دارند. در ایران، با وجود تأکید قانون، ضعف در اجرای مؤثر این ابزار مشاهده می‌شود. مطالعات نشان می‌دهند که عدم تخصص کافی مشاوران و روان‌شناسان و کمبود منابع مالی و انسانی، از موانع اصلی تشکیل و استفاده از پرونده شخصیت در ایران است (ایزدی و همکاران، ۱۴۰۲: ۲۵). در مقابل، انگلستان از سیستم‌های حرفه‌ای‌تری برای جمع‌آوری و تحلیل داده‌های پرونده شخصیت استفاده می‌کند. تهیه **PSR**ها توسط متخصصان آموزش‌دیده انجام می‌شود که مطابق با استانداردهای تعریف‌شده قانونی فعالیت می‌کنند (Gelsthorpe & Raynor, 1992: Appendices).

علاوه بر این، تطبیق مواد قانونی ایران و انگلستان نشان می‌دهد که ایران بیشتر بر اجبار قانونی برای ایجاد پرونده شخصیت تمرکز دارد، در حالی که انگلستان به استانداردسازی و کیفیت اجرایی اهمیت بیشتری داده است. برای مثال، ماده ۲۰۳ قانون آیین دادرسی کیفری ایران (۱۳۹۲) به‌صراحت از لزوم همکاری مددکاران در ارزیابی شخصیت متهمان اشاره دارد، اما در عمل، این همکاری اغلب ناقص یا غیرمؤثر است (شاملو و گوزلی، ۱۳۹۶: ۸۹). در انگلستان، **PSR**ها به‌صورت استاندارد و در همه مراحل دادرسی کیفری، به‌ویژه در تصمیم‌گیری‌های مربوط به آزادی مشروط و نیمه آزادی، اعمال می‌شوند.

در نهایت، تأثیر مثبت پرونده شخصیت در کاهش جمعیت زندان‌ها و اصلاح رفتار زندانیان غیرقابل انکار است. در ایران، با بهبود کیفیت این پرونده‌ها و تأکید بیشتر بر آموزش نیروهای متخصص، می‌توان گامی مؤثر در جهت اصلاح ساختار عدالت کیفری برداشت. از سوی دیگر،

بهره‌گیری از تجربیات انگلستان، به‌ویژه در زمینه استفاده از فناوری‌های نوین و ارزیابی‌های روان‌شناختی دقیق‌تر، می‌تواند به ایران کمک کند تا به اهداف اصلاحی و پیشگیرانه نزدیک‌تر شود.

۱۱. موانع و مشکلات تشکیل پرونده شخصیت

در نظام‌های حقوقی ایران و انگلستان، تشکیل پرونده شخصیت به‌عنوان یک ابزار مؤثر برای ارزیابی ویژگی‌های فردی متهم و اتخاذ تصمیمات متناسب در دادرسی کیفری شناخته می‌شود. این پرونده نقش اساسی در فردی‌سازی مجازات و تحقق عدالت کیفری دارد. با این حال، موانع و مشکلات متعددی در این زمینه وجود دارد که در ادامه با بررسی تطبیقی میان قوانین ایران و انگلستان مورد تحلیل قرار می‌گیرد.

اهمیت پرونده شخصیت و جایگاه قانونی آن

در حقوق ایران، تشکیل پرونده شخصیت برای متهمان به‌ویژه اطفال و نوجوانان در مواد ۲۰۳ و ۲۸۶ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ مورد تأکید قرار گرفته است. این مواد بر جمع‌آوری اطلاعات فردی، خانوادگی، و اجتماعی متهم تأکید دارد تا بتوان شخصیت وی را به‌صورت جامع بررسی کرد. در مقابل، در حقوق انگلستان، پرونده شخصیت به‌صورت گسترده‌تر و با رویکرد علمی‌تر در قالب "Pre-Sentence Reports" تنظیم می‌شود. این گزارش‌ها که توسط افسران تعلیق مراقبتی دادگاه تهیه می‌شوند، اطلاعات جامعی از شرایط روان‌شناختی، اجتماعی، و محیط زندگی متهم ارائه می‌دهند (Gelsthorpe & Raynor, 1995).

چالش‌های دستیابی به اطلاعات دقیق در ایران و انگلستان

در ایران، یکی از موانع اساسی در تشکیل پرونده شخصیت، نبود زیرساخت‌های کافی برای انجام تحقیقات جامع است. این موضوع به‌ویژه در مناطق محروم و روستاها که دسترسی به روان‌شناسان، مددکاران اجتماعی، و متخصصان علوم رفتاری محدود است، محسوس‌تر است (عباسی، ۱۴۰۰). همچنین، محدودیت منابع مالی و انسانی در سازمان زندان‌ها و قوه قضاییه باعث می‌شود که پرونده شخصیت تنها برای جرایم خاص یا متهمان حساس تشکیل شود (جمادی و همکاران، ۱۴۰۲).

در انگلستان، با وجود ساختارهای پیشرفته‌تر، مشکل کمبود زمان و حجم بالای پرونده‌ها از چالش‌های اصلی است. کارشناسان اغلب فرصت کافی برای ارزیابی دقیق تمامی جنبه‌های شخصیت متهم ندارند (Gelsthorpe & Raynor, 1992). علاوه بر این، برخی متهمان از همکاری با تهیه‌کنندگان این گزارش‌ها خودداری می‌کنند که منجر به کاهش دقت اطلاعات می‌شود (George & Weaver, 2017).

مشکلات فرهنگی و اجتماعی

در ایران، مسائل فرهنگی و اجتماعی نیز در تشکیل پرونده شخصیت نقش دارند. بسیاری از خانواده‌ها از همکاری با کارشناسان اجتناب می‌کنند، زیرا این امر را مداخله در زندگی خصوصی خود می‌دانند (فارسی و همکاران، ۱۴۰۱). همچنین، نبود آگاهی عمومی در مورد اهمیت پرونده شخصیت باعث می‌شود که متهمان و خانواده‌های آنان اطلاعات دقیقی ارائه ندهند (زاده، ۱۴۰۰). در انگلستان، این چالش به‌صورت محدودتری وجود دارد، زیرا فرهنگ قضایی در این کشور، استفاده از اطلاعات شخصیتی را به‌عنوان بخشی از فرآیند قضایی پذیرفته است.

مقایسه الزامات قانونی در ایران و انگلستان

در ایران، قوانین مرتبط با پرونده شخصیت عمدتاً در چارچوب آیین دادرسی کیفری قرار دارند، اما در برخی موارد نظیر ماده ۹۱ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ نیز به‌طور خاص به ارزیابی شخصیت متهم پرداخته شده است. این ماده در مورد اطفال و نوجوانان تأکید دارد که شرایط روحی و روانی و رشد کمال عقل متهم باید در تعیین مسئولیت کیفری مورد توجه قرار گیرد. در انگلستان، قانون "Criminal

Justice Act 2003" به طور گسترده تری به استفاده از گزارش های پیش از صدور حکم اشاره دارد و حتی روش ها و استانداردهای تهیه این گزارش ها را نیز تعیین می کند (Berry, 2019).

نقش پرونده شخصیت در تصمیم گیری قضایی

تشکیل پرونده شخصیت می تواند به قضات کمک کند تا مجازات هایی متناسب با وضعیت روحی، روانی، و اجتماعی متهم اعمال کنند. در ایران، برخی پژوهش ها نشان داده اند که توجه به پرونده شخصیت می تواند از تکرار جرم جلوگیری کند (علی و همکاران، ۱۳۹۸). در انگلستان نیز تحقیقات مشابه نشان داده اند که استفاده از گزارش های شخصیت، احتمال بازگشت متهم به رفتارهای مجرمانه را کاهش می دهد (Danziger et al., 2011).

نتیجه گیری

پرونده شخصیت به عنوان یکی از ابزارهای نوین در نظام های عدالت کیفری، جایگاه ویژه ای در فرآیند تصمیم گیری قضایی یافته است. این ابزار با بررسی ویژگی های شخصیتی، اجتماعی، روانی و پیشینه متهم، نقش مهمی در فردی سازی مجازات ها ایفا می کند و به ویژه در مواردی که هدف از مجازات اصلاح و بازپروری است، تأثیر بسزایی دارد. در این پژوهش، با بررسی تطبیقی دو نظام حقوقی ایران و انگلستان، تلاش شد تا نقاط قوت و ضعف هر دو نظام در استفاده از پرونده شخصیت شناسایی شود. در نظام حقوقی ایران، پرونده شخصیت به طور رسمی در ماده ۲۰۳ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ مورد اشاره قرار گرفته است. این ماده قضات را ملزم به بررسی وضعیت روانی و اجتماعی متهم از طریق کارشناسان متخصص می کند. همچنین، ماده ۲۸۶ این قانون، بر ضرورت تشکیل پرونده شخصیت برای اطفال و نوجوانان تأکید دارد. اما علیرغم این پیش بینی های قانونی، در عمل مشکلاتی مانند کمبود کارشناسان مجرب، نبود منابع مالی کافی، و فقدان دستورالعمل های اجرایی روشن مانع از تحقق کامل اهداف این ابزار شده است. در مقابل، نظام حقوقی انگلستان با سابقه ای طولانی در استفاده از گزارش های پیش از صدور حکم، رویکرد منسجم تری در بهره گیری از پرونده شخصیت ارائه داده است. در حقوق انگلستان پرونده شخصیت در قانون مجازات سال ۲۰۲۰ میلادی در بخش سوم آن و بند یک و دو ماده ۳۱ اشاره گردیده است. مطالعه تطبیقی نشان می دهد که انگلستان به دلیل ساختار منسجم و سابقه طولانی تر در به کارگیری گزارش های پیش از صدور حکم، تجربه موفق تری در استفاده از پرونده شخصیت داشته است. در این کشور، دستورالعمل های اجرایی و سیستم نظارت دقیق، امکان استفاده کارآمدتر از این ابزار را فراهم کرده اند. علاوه بر این، حمایت مالی و استخدام کارشناسان متخصص نقش کلیدی در موفقیت این نظام ایفا کرده است. در ایران، با وجود پیشرفت های قانونی، خلأهای جدی در زمینه های اجرایی و زیرساختی وجود دارد. برای مثال، ماده ۲۰۳ آیین دادرسی کیفری تنها به صورت کلی به موضوع ارجاع می پردازد و از جزئیات و استانداردهای لازم برای تشکیل پرونده شخصیت سخنی به میان نمی آورد. از سوی دیگر، کمبود همکاری میان نهادهای مختلف، نظیر سازمان زندان ها و دستگاه قضایی، به کاهش کارآمدی این ابزار منجر شده است. نتایج این پژوهش نشان می دهد که بهره گیری از تجربیات انگلستان می تواند در رفع این خلأها مفید باشد. اصلاحات پیشنهادی شامل تدوین دستورالعمل های اجرایی دقیق برای تشکیل پرونده شخصیت، تأمین منابع مالی مناسب، و افزایش آموزش و استخدام کارشناسان متخصص است. علاوه بر این، توسعه سامانه های اطلاعاتی مشترک میان نهادهای مختلف قضایی و انتظامی می تواند به بهبود کارایی این ابزار کمک کند. در پایان، پرونده شخصیت به عنوان یکی از ابزارهای مهم برای تحقق عدالت کیفری، نیازمند توجه جدی در هر دو مرحله قانون گذاری و اجرا است. با اصلاح قوانین موجود، توسعه زیرساخت ها، و تقویت همکاری بین نهادی، می توان به بهره وری بیشتری در این حوزه دست یافت و اهداف عدالت کیفری،

از جمله اصلاح مجرمان و پیشگیری از تکرار جرم، را محقق ساخت. این پژوهش، زمینه‌ای برای مطالعات بیشتر در جهت توسعه کاربرد پرونده شخصیت در نظام‌های حقوقی مختلف فراهم می‌کند.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

حامی مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

فهرست منابع

آبادی، حسین فتح وثابت، محمدعلی مهدوی. (۱۴۰۱). واکاوی رویکردهای تعقیب زدا در پرتو سیاست فردی کردن عدالت کیفری. نشریه پژوهش‌های حقوق جزا و جرم‌شناسی، ۸(۱۶)، ۱۹۳-۲۱۶.

ابراهیمی، ابراهیم. (۱۳۹۱). موانع تشکیل پرونده شخصیت در نظام کیفری ایران. فصلنامه مطالعات پیشگیری از جرم، ۶(۱۸)، ۱۸۷-۱۹۲. ایزدی، نفیسه؛ خاریکی، مهدی فلاح وزاده، ناصر یحیی. (۱۴۰۲). امکان سنجی تشکیل پرونده شخصیت در دعاوی حقوقی در مقایسه با دعاوی کیفری. نشریه کارآگاه، ۱۷(۶۳)، ۲۵-۴.

توکلی، غلامحسین و همکاران. (۱۳۹۹). رویکرد ترمیمی عدالت؛ آسیب‌شناسی و بهبود عملکرد. نشریه دیدگاه‌های حقوق قضایی، ۲۴(۸۵)، ۲۱۷-۲۶.

جعفری، جعفر یزدیان. (۱۳۹۰). اصل فردی کردن مجازاتها: تبعیضی فاحش یا عدالتی عادلانه تر. فصلنامه حقوق اسلامی، ۳(۴)، ۴۱-.

جمادی، علی؛ رستمی، رامین و بهادری، جلال. (۱۴۰۲). پرونده شخصیت، از نگاه قانون‌گذار تا رویه محاکم. نشریه قضاوت، ۲۱(۱۰۵)، ۱۰۵-۱۲.

جمادی، علی؛ رستمی، رامین و بهادری، جلال. (۱۴۰۲). پرونده شخصیت، از نگاه قانون‌گذار تا رویه محاکم. نشریه قضاوت، ۲۱(۱۰۵)، ۱۰۵-۱۲۷.

جنابرد، میلاد جهانی وشهری، بهرام هاشمی. (۱۴۰۱). اهمیت توجه به تشکیل پرونده شخصیت در خصوص اطفال و نوجوانان در قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ و بررسی موانع و خلاءهای موجود در آن (با نگاهی به حقوق فرانسه). نشریه حقوق و مطالعات سیاسی، ۱(۲)، ۹۲-۱۰۴.

مؤذن زاده، حسنعلی. (۱۳۹۱). پرونده شخصیت متهمان و ضرورت تشکیل آن در مرحله تحقیقات مقدماتی دادرسی کیفری. فصلنامه پژوهش حقوق عمومی، ۱۲(۳۰)، ۲۳۷-۲۴۸.

شاملو، باقر و گوزلی، مهدی. (۱۳۹۶). پرونده شخصیت در حقوق کیفری ایران و فرانسه. نشریه آموزه‌های حقوق کیفری، ۸(۲)، ۸۹-۱۱۲. عاکفی، لاله و وایروانیان، امیر. (۱۴۰۱). ضرورت تشکیل پرونده شخصیت در دادرسی اطفال و نوجوانان بزهدکار در حقوق ایران و آمریکا. فصلنامه زن و جامعه، ۱۱(۴)، ۱۱۷-۱۳.

عباسی، مصطفی. (۱۳۸۲). میانجی‌گری کیفری، چاپ اول، نشر دانشور.

- علی، راضیه سبزه وشاهی، قدرت الله خسرو. (۱۳۹۸). نقش پرونده شخصیت در پیشگیری از تکرار جرم. فصلنامه مطالعات پیشگیری از جرم، ۱۲(۴۵)، ۱۱۷-۱۵۲.
- علی، راضیه سبزه وشاهی، قدرت الله خسرو. (۱۳۹۸). نقش پرونده شخصیت در پیشگیری از تکرار جرم. فصلنامه مطالعات پیشگیری از جرم، ۱۲(۴۵)، ۱۱۷-۱۵.
- فارسی، مهوش؛ خسروشاهی، قدرت الله و سپهری، روح الله. (۱۴۰۱). ضرورت تشکیل پرونده شخصیت در پیشگیری رشدمدار از بزهکاری اطفال. فصلنامه مطالعات پیشگیری از جرم، ۱۵(۵۶)، ۳۱-۴۷.
- فتاحی، حیدر و سپهری، روح الله. (۱۴۰۲). تاثیرپذیری فرآیند دادرسی کیفری از تشکیل پرونده شخصیت. مجله تحقیقات حقوقی، ۲۶(۱۰۲)، ۴۵۷-۴۷۶.
- قباخلو، مهدی. (۱۴۰۰). شناخت و ضرورت تشکیل پرونده شخصیت در قانون آیین دادرسی کیفری. نشریه حقوق قضایی، ۱۰(۲۶)، ۱۰۷-۱۱۸.
- قربانیان، ناصر. (۱۳۸۰). فلسفه مجازات‌ها در فقه کیفری اسلام. مجله رواق اندیشه، (۳۰)، ۳۲.
- محمدیان، سارا و پور، بابک محمدرضا. (۱۳۹۴). لزوم تشکیل پرونده شخصیت در فرآیند دادرسی کیفری ایران. مجله پزشکی قانونی، ۱۹(۲)، ۳۲۱-.

References

- Berry III, W. W. (2019). Individualized Sentencing. *Wash. & Lee L. Rev.*, 76, 13-25.
- Chesterman, S. (2020). Artificial intelligence and the limits of legal personality. *International & Comparative Law Quarterly*, 69(4), 819-84
- Crawford, E. S., & Schultz, T. W. (2014). Big data and judicial processes: Personal data analytics in improving fairness. *International Journal of Law and Technology*, 22(4), 345-362.
- Crawford, K., & Schultz, J. (2014). Big data and due process: Toward a framework to redress predictive privacy harms. *BCL Rev.*, 55, 93-13
- Dachak, H. (2021). The principle of proportionality of crime and punishment in international documents. *International Journal of Multicultural and Multireligious Understanding*, 8(4), 684-694.
- Danziger, S., Levav, J., & Avnaim-Pesso, L. (2011). Extraneous factors in judicial decisions. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 108(17), 6889-6892.
- Dubinsky, P. R. (2005). Human rights and private law: Harmonizing standards of justice. *Buffalo Law Review*, 54(3), 655-719.
- Gelsthorpe, L. & Raynor, P. (1992). 'Quality and effectiveness in probation officers' reports to sentencers', *British Journal of Criminology*, 35(2), 188-200.
- Gelsthorpe, L. & Raynor, P. (1992). Report on the quality and contents of reports prepared during the pilots. London: HMSO.
- Gelsthorpe, L. & Raynor, P. (1995). Quality and effectiveness in probation officers' reports to sentencers. *British Journal of Criminology*, 35(2), 188-200.
- Gelsthorpe, L., & Raynor, P. (1992). 'Report on the quality and contents of reports prepared during the pilots', *British Journal of Criminology*, 35(2), 188-20
- Genov, N. (2018). *Challenges of individualization*. Springer.
- Geraldin, A., Smith, K. T., & Taylor, B. P. (2017). Personality traits and social backgrounds in judicial decision-making. *Journal of Legal Studies*, 46(3), 345-368.
- Haber, E. (2016). Privatizing judicial discretion: Legal personality and fairness in adjudication. *Law & Policy*, 38(1), 25-49.